

alebo colnému úradu; daňovému dlžníkovi a štátnej rozpočtovej organizácii sa toto oznámenie doručuje do vlastných rúk.

e) Oznámenie podľa § 8 ods. 6 ZoRPVS.

f) Za podmienok podľa osobitného zákona.

Doplnením písm. f) sa rozšíril priestor pre MF SR, ktoré je oprávnené viazať v rozpočte kapitoly rozpočtové prostriedky aj za podmienok podľa osobitného zákona, ktorým je čl. 5 ods. 6 a čl. 12 ods. 5 zákona o rozpočtovej zodpovednosti. Vytvoril sa tak legislatívny priestor na uplatnenie cit. ustanovení vo vzťahu k limitu dlhu VS, podľa ktorého MF SR viaže výdavky štátneho rozpočtu v určenej výške za podmienok ustanovených v ústavnom zákone o rozpočtovej zodpovednosti.

4. Viazanie rozpočtových prostriedkov v rozpočte kapitoly správcom kapitoly

Správca rozpočtovej kapitoly je oprávnený viazať rozpočtové prostriedky svojej kapitoly, ak o tom rozhodla vláda SR alebo minister financií, ak plnenie rozpočtovo zabezpečených úloh prešlo na iné kapitoly a ak kapitola neplní rozpočtovaný príjem, ktorý je záväzným ukazovateľom štátneho rozpočtu.

5. Viazanie rozpočtových prostriedkov rozpočtovou organizáciou v jej rozpočte

Rozpočtová organizácia viaže vo svojom rozpočte prostriedky v prípade, ak rozpočtovo zabezpečené úlohy sa nebudú vôbec alebo sčasti realizovať a ak neplní rozpočtované príjmy. Ak nemožno vykompenzovať úbytok príjmov rozpočtovej organizácie viazaním zodpovedajúcej časti výdavkov (napr. ak výdavky sú prevažne realizované a nie je čo viazať), rozpočtová organizácia dohodne spôsob úbytku príjmov so svojím zriaďovateľom.

PIATA ČASŤ

PRAVIDLÁ ROZPOČTOVÉHO HOSPODÁRENIA

§ 19

(1) Verejné prostriedky možno použiť na účely, ktoré sú v súlade s osobitnými predpismi.¹⁹⁾ Prostriedky štátneho rozpočtu možno použiť len na účely, na ktoré boli ustanovené zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok alebo ustanovené podľa tohto zákona. Prostriedky štátneho rozpočtu nemožno použiť na úhradu nájomného podľa zmluvy o nájme veci s právom kúpy prenajatej veci²⁹⁾ okrem úhrady tohto nájomného z prostriedkov štátneho rozpočtu urče-

ných na financovanie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie.

(2) Verejné prostriedky rozpočtované na príslušný rozpočtový rok možno použiť do konca rozpočtového roka s výnimkou tých verejných prostriedkov, ktorých nevyčerpané zostatky v súlade s týmto alebo osobitným zákonom ¹⁹⁾ možno použiť v nasledujúcom rozpočtovom roku.

(3) Právnické osoby a fyzické osoby, ktorým sa poskytujú verejné prostriedky, zodpovedajú za hospodárenie s nimi a sú povinné pri ich používaní zachovávať hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť ich použitia; ²¹⁾ pri poskytovaní preddavkov z verejných prostriedkov sú povinné postupovať podľa odsekov 8 až 10.

(4) Štatutárny orgán subjektu verejnej správy ¹⁹⁾ je povinný zabezpečiť, aby sa verejné prostriedky uvoľňovali iba v takej výške, aká zodpovedá rozsahu plnenia úloh zahrnutých v rozpočte subjektu verejnej správy.

(5) Subjekt verejnej správy nie je oprávnený zaväzovať sa v bežnom rozpočtovom roku na také úhrady, ktoré nemá zabezpečené v rozpočte na bežný rozpočtový rok a zaťažujú nasledujúce rozpočtové roky z dôvodu nedostatku zdrojov v bežnom rozpočtovom roku.

(6) Verejné prostriedky sa môžu používať na krytie nevyhnutných potrieb a opatrení vyplývajúcich z osobitných predpisov. Subjekt verejnej správy je povinný pri používaní verejných prostriedkov zachovávať hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť ich použitia. ²¹⁾ Subjekt verejnej správy je povinný pri poskytovaní preddavkov z verejných prostriedkov postupovať podľa odsekov 8 až 10.

(7) Subjekt verejnej správy môže tvoriť osobitné fondy, len ak tak ustanovuje tento alebo osobitný zákon. ²²⁾

(8) Subjekt verejnej správy môže poskytovať preddavky, ak boli vopred v zmluve o dodávke výkonov a tovarov písomne dohodnuté, a to najviac na obdobie troch mesiacov v závislosti od vecného plnenia dodávok výkonov a tovarov; poskytovanie preddavkov subjektmi verejnej správy podľa osobitných predpisov ^{22a)} týmto nie je dotknuté.

(9) Subjekt verejnej správy môže okrem preddavkov podľa odseku 8 poskytnúť na základe písomnej zmluvy aj

- a) preddavkov pri obstaraní vojenského materiálu, špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení a hudobných nástrojov v zahraničí, ak neexistuje domáci výrobca a výrobná lehota preyšuje jeden rok,
- b) trvalú zálohu pri vydaní medzinárodnej platobnej karty, ak je jej vydanie nevyhnutné na zabezpečenie zahraničných pracovných ciest,
- c) akreditív v prospech zahraničných osôb pri dodávkach výkonov a tovarov,

- d) preddavok na úhradu zdravotnej starostlivosti,
- e) trvalú zálohu na poskytnutie poštových služieb,
- f) zábezpeky pri obstaraní výkonov a tovarov; tým nie je dotknuté poskytovanie zábezpeky podľa osobitného predpisu. ^{22aa)}

(10) Preddavky poskytnuté podľa odseku 8 musia byť finančne vyporiadané najneskôr do konca rozpočtového roka, v ktorom sa poskytli, s výnimkou preddavkov za dodávku tepla, vody, elektrickej energie, plynu, periodickej a neperiodickej tlače, na úhradu nájomného a preddavkov na pohonné hmoty poskytované prostredníctvom platobných kariet, pri ktorých sa nevyžaduje ani splnenie podmienok podľa odseku 8.

(11) Ustanovenia odsekov 8 až 10 sa nepoužijú na poskytovanie preddavkov obci a vyššiemu územnému celku a pri hospodárení s prostriedkami na financovanie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie.

(12) Subjekt verejnej správy s výnimkou obce a vyššieho územného celku môže prijímať úvery alebo pôžičky len v súlade s týmto zákonom; verejná vysoká škola môže prijímať úvery za podmienok ustanovených osobitným zákonom. ⁴⁾ Subjekt verejnej správy, ktorým sú Železnice Slovenskej republiky, ^{22ab)} štátny podnik a obchodná spoločnosť, môže prijímať úvery alebo pôžičky, pričom ak ich celková suma prijatá v príslušnom rozpočtovom roku presiahne sumu 1 000 000 eur, len po predchádzajúcom písomnom súhlase ministerstva financií. Subjekt verejnej správy zaradený v ústrednej správe, ktorým je záujmové združenie právnických osôb, ^{22ac)} môže prijímať úvery alebo pôžičky len po predchádzajúcom písomnom súhlase ministerstva financií. Subjekt verejnej správy môže prijať návratnú finančnú výpomoc od iného subjektu verejnej správy, ak sa táto návratná finančná výpomoc použije na úhradu výdavkov spojených s realizáciou spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie. Subjekt verejnej správy môže prijímať návratnú finančnú výpomoc zo štátnych finančných aktív, ak na účely, na ktoré sa návratná finančná výpomoc poskytne, prevzala vláda úver; na iné účely môže subjekt verejnej správy prijať návratnú finančnú výpomoc len po predchádzajúcom súhlase vlády. Príspevková organizácia, ktorá je zdravotníckym zariadením poskytujúcim zdravotnú starostlivosť podľa osobitného predpisu, môže prijať návratnú finančnú výpomoc zo štátnych finančných aktív za podmienok ustanovených osobitným zákonom. ^{22b)}

(13) Subjekt verejnej správy môže vstupovať do úverových alebo pôžičkových vzťahov ako ručiteľ len v súlade s týmto zákonom s výnimkou subjektu verejnej správy, ktorým je právnická osoba podľa osobitného predpisu ^{22ba)} alebo Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, ak konajú podľa osobitného predpisu. ²³⁾

(14) Subjekt verejnej správy môže poskytovať úvery alebo pôžičky len v súlade s týmto alebo osobitným zákonom.²⁴⁾

(15) Subjekt verejnej správy s výnimkou subjektu verejnej správy, ktorým je obec, vyšší územný celok a nimi zriadená rozpočtová organizácia a príspevková organizácia, je oprávnený uzatvoriť koncesnú zmluvu na stavebné práce, ak hodnota plnenia z tejto zmluvy podľa osobitného predpisu,^{24ab)} ak hodnota koncesie podľa návrhu koncesnej zmluvy sa rovná alebo je vyššia ako hodnota ustanovená osobitným predpisom,^{24ac)} len s predchádzajúcim súhlasom vlády. Povinnou súčasťou materiálu na rokovanie vlády je stanovisko ministerstva financií k návrhu tejto zmluvy z hľadiska dôsledkov jej realizácie na vykazovanie dlhu verejnej správy v jednotnej metodike platnej pre Európsku úniu. Subjekt verejnej správy je povinný na žiadosť ministerstva financií predložiť údaje potrebné na účely hodnotenia a vykazovania dlhu verejnej správy.

⁴⁾ Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

¹⁹⁾ Napríklad zákon č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 92/1991 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločnostiach v znení neskorších predpisov.

²¹⁾ Zákon č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

²²⁾ Napríklad zákon č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1994 Z. z. o sociálnom fonde a o zmene a doplnení zákona č. 286/1992 Zb. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov.

^{22a)} Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov, Občiansky súdny poriadok, zákon č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 353/2005 Z. z.

^{22aa)} Napríklad § 36 zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

^{22ab)} Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 258/1993 Z. z. o Železničiach Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

^{22ac)} § 20f až 20j Občianskeho zákonníka v znení zákona č. 509/1991 Zb.

^{22b)} Zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

^{22ba)} § 2 ods. 2 zákona č. 375/2015 Z. z. o zrušení Fondu národného majetku Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

²³⁾ Zákon č. 92/1991 Zb. v znení neskorších predpisov.

²⁴⁾ Napríklad zákon č. 607/2003 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších predpisov, zákon č. 238/2006 Z. z. o Národnom jadrovom fonde na vyradovanie jadrových zariadení a na nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnymi odpadmi (zákon o jadrovom fonde) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 528/2006 Z. z.

^{24ab)} § 15 zákona č. 25/2006 Z. z. v znení zákona č. 503/2009 Z. z.

^{24ac)} § 66 zákona č. 25/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov.

²⁹⁾ § 489 až 496 Obchodného zákonníka.

Súvisiace ustanovenia ZoRPVS

§ 8 ods. 5 a 6, § 22 ods. 6, § 24 ods. 4, § 30 ods. 2, § 31 ods. 1 písm. a)

Súvisiace právne predpisy

zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v z. n. p.; zákon č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v z. n. p.; zákon č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v z. n. p.; zákon o vysokých školách, § 489 až § 496 Obchodného zákonníka; zákon o príspevku z eurofondov; Exekučný poriadok; zákon č. 586/2003 Z. z. o advokácii v z. n. p.; zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii; čl. 7 ods. 5 Ústavy SR; zákon č. 607/2003 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania v z. n. p., zákon č. 238/2006 Z. z. o Národnom jadrovom fonde na vyradovanie jadrových zariadení a na nakladanie s vyhorotým jadrovým palivom a rádioaktívnymi odpadmi (zákon o jadrovom fonde) v z. n. p.

KOMENTÁR

K odseku 1

1. Základné zásady

Verejnými prostriedkami sú všetky druhy finančných prostriedkov, s ktorými nakladajú a hospodária všetky subjekty VS, avšak s verejnými prostriedkami hospodária aj právnické a fyzické osoby (tieto osoby nie sú súčasťou VS) a pre ne platia tie isté pravidlá. Stále pritom platí, že verejné prostriedky nemôžu stratiť verejný charakter, sú verejnými až do ich konečného použitia. Základné pravidlá hospodárenia a nakladania s verejnými prostriedkami sú rovnaké pre všetky subjekty VS a sú deklarované v jednotlivých ustanoveniach § 19 ZoRPVS a ďalšie v osobitných zákonoch. Treba pripomenúť, že toto ustanovenie sa vzťahuje na celú VS s tým, že odchýlky úpravy a podrobnosti rozpočtového procesu územnej samosprávy upravuje tretia časť ZoRPÚS. Verejné prostriedky možno použiť alebo poskytnúť, pri použití ide o konečné použitie subjektom VS (subjekt VS uhradí týmito prostriedkami napr. mzdy, náklady na svoju prevádzku, náklady na zabezpečenie činností, ktorými je poverený a pod.). V rámci svojej vecnej pôsobnosti ustanovenej osobitnými predpismi môže subjekt VS (napr. správca kapitoly) verejné prostriedky poskytnúť právnickým osobám alebo fyzickým osobám na použitie. Medzi jednotlivými subjektmi VS existujú aj ďalšie finančné vzťahy, napr. vzťah zriaďovateľa rozpočtovej alebo príspevko-

vej organizácie a aj pri nich je potrebné dodržiavať základné zásady rozpočtového hospodárenia.

2. Účelovosť

Prioritou pri používaní verejných prostriedkov je dodržanie účelovosti použitia verejných prostriedkov, t. j. verejné prostriedky možno použiť len na určený účel. Verejnými prostriedkami sa rozumejú prostriedky štátneho rozpočtu a prostriedky ostatných subjektov VS, vrátane subjektov územnej samosprávy (obce a vyššie územné celky), ako aj prostriedkov poskytnutých SR zo zahraničia. Z hľadiska dodržania účelovosti pri používaní verejných prostriedkov platí:

a) Verejné prostriedky možno použiť na účely v súlade s osobitnými zákonmi.

V zásade sa verejné prostriedky môžu používať na krytie nevyhnutných potrieb a opatrení vyplývajúcich z osobitných zákonov. Osobitnými zákonmi sú napr. zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v z. n. p., zákon č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v z. n. p., zákon č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v z. n. p., zákon o vysokých školách.

b) Prostriedky štátneho rozpočtu možno použiť len v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok alebo v súlade so ZoRPVS.

c) Prostriedky obce/vyššieho územného celku možno použiť len na účely, na ktoré boli v rozpočte obce/vyššieho územného celku schválené.

3. Obstarávanie majetku finančným lízingom z prostriedkov štátneho rozpočtu

a) Finančný lízing a jeho zákaz

Finančný lízing je prenájom, po ukončení ktorého, po zaplatení poslednej splátky a kúpnej ceny, dochádza k prevodu vlastníckeho práva z prenajímateľa na nájomcu, a to na základe zmluvy o nájme veci s právom kúpy prenajatej veci.

Podľa ZoRPVS nemožno z prostriedkov štátneho rozpočtu na základe finančného lízingu obstarávať majetok, t. j. prostriedky štátneho rozpočtu nemožno použiť na úhradu nájomného podľa zmluvy o nájme veci s právom kúpy prenajatej veci (§ 489 až § 496 Obchodného zákonníka), okrem úhrady tohto nájomného z prostriedkov štátneho rozpočtu určených na financovanie spoločných programov SR a EÚ (spolufinancovanie). Uvedené obmedzenie sa zaviedlo z dôvodu, že subjekty VS pri zabezpečovaní zverených úloh a pri svojom hospodárení nakladali s verejnými prostriedkami vrátane prostriedkov štátneho rozpočtu, a nie so súkromnými zdrojmi. Z verejných prostriedkov sa touto formou obstarávali predovšetkým automobily – takáto forma

obstarávania majetku (prostredníctvom finančného lízingu) z prostriedkov štátneho rozpočtu je však nehospodárna.

V záujme dodržania hospodárnosti a efektívnosti pri používaní prostriedkov štátneho rozpočtu sa zaviedlo plošné obmedzujúce ustanovenie na použitie prostriedkov štátneho rozpočtu na obstarávanie majetku. Ide o to, že nie je možné z prostriedkov štátneho rozpočtu obstarávať majetok pomocou finančného lízingu. Pôvodne sa tento mechanizmus zaviedol s cieľom zamedziť najmä obstarávaniu motorových vozidiel pomocou finančného lízingu z prostriedkov štátneho rozpočtu. Neskôr sa uvedené obmedzenie rozšírilo tak, že sa plošne zamedzuje „financovanie“ lízingu z prostriedkov štátneho rozpočtu. Žiaden prijímateľ prostriedkov štátneho rozpočtu (aj mimo VS) nemôže prostriedky štátneho rozpočtu využiť na obstaranie majetku na základe finančného lízingu. Uvedený zákaz sa vzťahuje na všetky subjekty VS, ako aj na všetky právnické a fyzické osoby mimo sektoru VS. Výnimkou z pravidla o využívaní finančného lízingu je prípad, ak sa do realizácie obstarávania majetku finančným lízingom zapoja prostriedky EÚ a prostriedky štátneho rozpočtu určené na financovanie spoločných programov SR a EÚ. Na základe tejto výnimky prostriedky štátneho rozpočtu nemožno použiť na úhradu nájomného podľa zmluvy o nájme veci s právom kúpy prenajatej veci, okrem úhrady tohto nájomného z prostriedkov štátneho rozpočtu určených na financovanie spoločných programov SR a EÚ.

b) Zákaz vo vzťahu k rozpočtovým a príspevkovým organizáciám

V prípade rozpočtových a príspevkových organizácií možno zákonom ustanoveným spôsobom využiť aj prostriedky štátneho rozpočtu na obstarávanie majetku finančným lízingom.

Rozpočtová organizácia môže uzatvárať zmluvu o nájme veci s právom kúpy prenajatej veci, ak nájomné bude uhrádzať z prostriedkov EÚ a z prostriedkov štátneho rozpočtu určených na financovanie spoločných programov SR a EÚ.

Príspevková organizácia obstaráva majetok formou zmluvy o nájme veci s právom kúpy prenajatej veci (finančným lízingom) len v prípade, ak nájomné uhrádza buď z vlastných zdrojov alebo z prostriedkov EÚ a z prostriedkov štátneho rozpočtu určených na financovanie spoločných programov SR a EÚ.

Postupy použitia finančného lízingu pri obstarávaní majetku z prostriedkov štátneho rozpočtu upravujú pre rozpočtové a príspevkové organizácie § 22 ods. 6 a § 24 ods. 4 ZoRPVS.

c) Zákaz vo vzťahu k ostatným subjektom VS

Uvedená problematika nie je pre ostatné subjekty sektora VS v ZoRPVS osobitne upravená. Finančný lízing môžu ako formu obstarávania majetku (z iných zdrojov ako zo štátneho rozpočtu) využívať všetky subjekty vrátane subjektov VS, ale nepripúšťa sa

obstaranie majetku formou finančného lízingu z prostriedkov štátneho rozpočtu rovnako u všetkých subjektov VS, ale aj u všetkých prijímateľov prostriedkov štátneho rozpočtu. Platí, že žiaden prijímateľ prostriedkov štátneho rozpočtu (subjekt VS a iná fyzická alebo právnická osoba mimo sektoru VS, ktorej sa poskytli prostriedky štátneho rozpočtu) nemôže prostriedky štátneho rozpočtu využiť na obstaranie majetku pomocou finančného lízingu okrem zákonnej výnimky (okrem úhrady nájomného z prostriedkov štátneho rozpočtu určených na financovanie spoločných programov SR a EÚ).

d) Operatívny lízing

Pri operatívnom lízingu ide o prenájom, po ukončení ktorého sa prenajatá vec vracia späť prenajímateľovi, pričom nedochádza k zmene vlastníka a spravidla obdobie prenájmania je kratšie ako predpokladaná doba životnosti prenajatej veci [použitie prostriedkov štátneho rozpočtu na operatívny lízing nie je možné, takýto účel použitia prostriedkov štátneho rozpočtu nie je v ZoRPVS ustanovený – platí pravidlo, že štátne orgány sú povinné postupovať len podľa zákona (čl. 2 ods. 2 Ústavy SR); ak sporný postup nie je v zákone ustanovený, nemožno podľa neho konať.]

K odseku 2

Časovosť je druhou najdôležitejšou zásadou rozpočtového hospodárenia, a preto dodržanie ustanoveného alebo určeného časového rámca na použitie/poskytnutie verejných prostriedkov je druhým najdôležitejším pravidlom (zásadou) rozpočtového hospodárenia.

1. Časovosť a jej základné princípy

Časový rámec môže byť ustanovený napr. zákonom, výnosom, opatrením alebo určený zmluvou o poskytnutí dotácie, rozhodnutím príslušného orgánu, a pod. Dodržanie zásady časovosti znamená, že rozpočtové prostriedky sa použijú v tom rozpočtovom roku, na ktorý boli rozpočtované a poskytnuté. Pôvodne sa vychádzalo z premisy, že verejné prostriedky sa majú použiť spravidla v tom roku, v ktorom sa poskytli (nevzťahuje sa na výnimky z časovosti). Aplikčná prax preukázala nedostatočnosť tejto zásady. Podľa súčasného právneho stavu verejné prostriedky rozpočtované na príslušný rozpočtový rok možno použiť do konca rozpočtového roka s výnimkou tých verejných prostriedkov, ktorých nevyčerpané zostatky v súlade so ZoRPVS alebo osobitným zákonom možno použiť v nasledujúcom rozpočtovom roku (osobitným zákonom v tomto prípade sú zákony, ktoré upravujú problematiku VS a jej subjektov, napr. zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v z. n. p.). Do časovosti zásadným spôsobom vstupuje ZoRPVS, a to v prípade prostriedkov štátneho rozpočtu – tieto možno čerpať ako bežné výdavky alebo ako kapitálové výdavky.

2. Kapitálové výdavky ŠR a časovosť

Pri čerpaní kapitálových výdavkov štátneho rozpočtu sa počas vývoja uplatňovali nasledovné postupy:

a) Kapitálové výdavky do roku 2009

Do roku 2009 nevyčerpané kapitálové výdavky v príslušnom roku bolo možné použiť aj v nasledujúcich rozpočtových rokoch až do ich vyčerpania na určený účel.

b) Kapitálové výdavky po roku 2009

Od roku 2009 po súčasnosť sa pôvodná úprava (použitie kapitálových prostriedkov až do konečného použitia) zmenila, a to tak, že kapitálové výdavky štátneho rozpočtu je možné aj v súčasnosti použiť už len v režime „t + 2“, t. j. v roku poskytnutia prostriedkov štátneho rozpočtu a v dvoch po sebe nasledujúcich rozpočtových rokoch. ZoRPVS neustanovuje, či sa prostriedky môžu/musia čerpať vo všetkých troch rokoch, t. j. rovnomerne, alebo sa môžu/musia vyčerpať najmä v prvom roku, alebo sa môžu v niektorý rok nečerpať – všetko je ponechané na rozhodnutie toho, kto s prostriedkami štátneho rozpočtu nakladá. O roky, v ktorých sa kapitálové prostriedky štátneho rozpočtu nepoužili, sa nenavýšuje obdobie ich možného použitia – režim platí vždy len pre tri po sebe nasledujúce rozpočtové roky, kde prvým rokom je rok, na ktorý boli rozpočtované, t. j. rok ich poskytnutia.

3. Ostatné prostriedky v súčasnosti

Prostriedky EÚ možno použiť v nasledujúcich rozpočtových rokoch až do ich vyčerpania na určený účel vrátane prostriedkov štátneho rozpočtu určených na financovanie spoločných programov SR a EÚ, ako aj prostriedkov štátneho rozpočtu určených na financovanie účelov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi SR a inými štátmi, teda aj na spolufinancovanie prostriedkov finančného mechanizmu Európsky hospodársky priestor a Nórskeho finančného mechanizmu. Tento režim platí do súčasnosti.

4. Bežné výdavky ŠR a časovosť

Bežné výdavky štátneho rozpočtu s výnimkou miezd, plátov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovaní a odmien vyplácaných na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, ktoré boli poskytnuté právnickej alebo fyzickej osobe príslušným správcom kapitoly ako bežný transfer po 1. októbri rozpočtového roka, a ktoré nebolo možné použiť do konca príslušného rozpočtového roka, možno použiť do 31. marca nasledujúceho rozpočtového roka; ak boli z týchto prostriedkov poskytnuté preddavky podľa § 19 ods. 8 ZoRPVS, musia byť finančne vysporiadané rovnako v tomto termíne.

Správca kapitoly štátneho rozpočtu poskytuje na základe svojej vecnej pôsobnosti prostriedky štátneho rozpočtu aj iným subjektom ako sú štátne rozpočtové a príspevkové organizácie. Osobitné zákony umožňujú ich poskytnutie aj mimo sektoru VS, a to inej fyzickej alebo právnickej osobe (napr. včelárom, podnikateľským subjektom, nadáciám). V týchto prípadoch ide už o poskytnutie reálnych finančných prostriedkov. Týmto spôsobom vynaložené prostriedky sú z hľadiska kapitoly „použité“ a nemožno na ne aplikovať § 8 ods. 6 ZoRPVS (neoznamujú sa MF SR na prelome rokov).

Prostriedky štátneho rozpočtu – bežný transfer podľa § 8 ods. 5, ak boli poskytnuté po 1. októbri bežného roka, môže ich príjemca použiť automaticky do 31. marca nasledujúceho rozpočtového roka. Ide o reálne finančné prostriedky, nie sú to fiktívne prostriedky (limit) a ich základnou charakteristikou je skutočnosť, že boli poskytnuté mimo kapitoly štátneho rozpočtu, a to jej správcom. Takýto transfer nie je možné použiť ani na výplatu odmien vyplácaných na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru (dohoda o pracovnej činnosti, dohoda o brigádnickej činnosti, a pod.). V prípade poskytnutia preddavkov z týchto prostriedkov v základnom režime ZoRPVS (podľa § 19 ods. 8), ktoré ustanovuje, že musia byť finančne vysporiadané rovnako v tomto termíne, t. j. do 31. marca nasledujúceho rozpočtového roka.

5. Bežné výdavky ŠR na DPH a Program rozvojovej spolupráce z hľadiska časovosti

Bežné výdavky na úhradu dane z pridanej hodnoty podľa osobitného zákona a bežné výdavky na Program rozvojovej spolupráce možno použiť na určený účel aj v nasledujúcich dvoch rozpočtových rokoch po rozpočtovom roku, na ktorý boli rozpočtované.

6. Zmena účelu použitia

Vláda SR môže zmeniť účel použitia výdavkov, ktoré možno použiť v nasledujúcich rozpočtových rokoch; pri zmene účelu použitia na bežné výdavky je tieto možné použiť len do konca rozpočtového roka, v ktorom bol zmenený účel použitia výdavkov.

7. Zmena charakteru výdavkov na trvanlivé tovary a vybavenie na vojenské účely, na výstavbu vojenského charakteru a vojenských budov z bežných výdavkov na kapitálové výdavky

Od 1. januára 2015 nadobudli účinnosť niektoré body novely ZoRPVS vykonanej zákonom o príspevku z eurofondov.

V rámci cit. novely sa zmenil do súčasnosti uplatňovaný charakter uvedených výdavkov na trvanlivé tovary a vybavenie na vojenské účely, na výstavbu vojenského charakteru a vojenských budov z „bežných výdavkov“ na „kapitálové výdavky“.

Uvedená úprava vyplynula zo skutočnosti, že podľa metodiky ESA 95 sa za kapitálové výdavky pri obstaraní vojenských systémov a vybavenia považovali len tie výdavky, pri ktorých sa predpokladal civilný ekvivalent. Podľa ESA 2010 sa hranice kapitálových aktív rozširujú tak, aby zahrnuli armádne zbrane a podporné systémy, aj keď nemajú žiadny civilný ekvivalent, pričom vybavenie na jedno použitie, ako napríklad munície, strely a bomby sú považované za vojenské zásoby. Predchádzajúca právna úprava rozpočtových pravidiel VS v tejto oblasti vyňala použitie vojenských výdavkov na trvanlivé tovary a vybavenie na vojenské účely, na výstavbu vojenského charakteru a vojenských budov, ktoré boli v súlade s metodikou ESA 95 klasifikované ako bežné výdavky, z režimu bežných výdavkov a ustanovovala sa možnosť ich použitia v režime $t + 2$. Aktuálne sa na predmetné pôvodné „bežné výdavky“ nazerá ako na kapitálové výdavky.

Súčasná právna úprava umožňuje použiť kapitálové výdavky, a teda aj predmetné výdavky vojenského charakteru, v nasledujúcich dvoch rozpočtových rokoch po rozpočtovom roku, na ktorý boli rozpočtované. Z tohto dôvodu nie je potrebná osobitná právna úprava, a preto sa z platného znenia vypustili slová „bežné výdavky na trvanlivé tovary a vybavenie na vojenské účely, na výstavbu vojenského charakteru a vojenských budov“.

K odseku 3

1. Verejné prostriedky a dodávateľ

Tento odsek sa týka právnických a fyzických osôb, t. j. ide o subjekty mimo sektoru VS, napr. nadácie, podnikatelia, samostatne hospodáriaci roľníci, združenia, fyzické osoby. Aj podnikateľské subjekty a organizácie tretieho sektora môžu byť príjemcom verejných prostriedkov – subjekt VS im v rámci svojej vecnej pôsobnosti ustanovenej osobitnými zákonmi poskytne verejné prostriedky spravidla na určený účel. Nejde ale o tie finančné prostriedky, ktoré v rámci dodávateľsko-odberateľských vzťahov za poskytnutý tovar alebo dodané služby subjekt VS (objednávateľ) uhradí dodávateľovi. Tento dodávateľ (podľa predchádzajúcej úpravy v zákone č. 502/2001 Z. z. *tretia osoba bol dodávateľ, ale v súčasnosti platnom zákone č. 357/2015 Z. z. tretia osoba nie je zadefinovaná, aj keď v § 23 sú ustanovené oprávnenia a povinnosti tretej osoby, ktoré kopírujú niektoré oprávnenia a práva povinnej osoby, a preto sa na základe týchto skutočností možno len domnievať, že dodávateľ je naďalej treťou osobou, aj keď v zákone 357/2015 Z. z. absentuje definícia tretej osoby; alternatívou je, že tretia osoba bola zrušená a § 23 omylom nebol zrušený*) je len dodávateľom výkonov, tovarov, prác alebo služieb a po úhrade faktúry za dodávku objednávatelom (napr. subjekt VS) sa stáva len príjemcom platby za dodávku a v žiadnom prípade nejde o nakladanie s verejnými prostriedkami (na základe dodávateľsko-odberateľskej zmluvy mu verejnými prostriedkami bolo zaplatené za dodanie dohodnutej dodávky), ale v momente pripísania verejných prostriedkov na jeho účet (účet